

Neděle 23.3.2014 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

Mt 6,16-18: *Postem ke svobodě a k radosti*

Dnes už je 3.postní neděle a my jsme si stále ještě nic neřekli o tom, jak máme postu rozumět a co máme jako křesťané dělat. Proto otevíráme evangelium a čteme Ježíšův výklad z Kázání na hoře. Boží Syn a náš Spasitel zde mluví o tom, jak se má křesťan projevovat ve svém dávání, modlitbě i postu. Jako křesťané nemáme rozpaky u modlitby ani u hmotné pomoci bližním, považujeme to za součást svého života. Ovšem půst? To je téma, u kterého se cítíme trochu nesví a máme s tím problém. Reformace se rozešla s praxí středověké církve a zrušila kalendář „postních dnů“. Místo zákonické praxe ovšem nenabídla nic lepšího, ale jednoduše ji zrušila. A tak si hodně lidí myslí, že půst patří do starozákonní doby anebo je čistě katolickou záležitostí. Navíc dnešní konzumní doba tomu nahrává, že o postu nakonec ani nekážeme, ani nemluvíme a ani ho nepraktikujeme.

1. *Půst, jak ho známe dnes*

V naší západní civilizaci, v době dostatku a blahobytu, ve světě fast-foodů, McDonald's, KFC nebo Burger Kingů není pro půst jako zdrženlivost nebo omezování v jídle nikde místo ani pochopení. Něco podobného známe z jiných situací. Když někomu není dobře od žaludku, dobrovolně omezuje ze zdravotních důvodů jídlo. Když má někdo nadváhu, zkouší jako léčbu určitou formu „postu“. Jindy to mohou být jiné zdravotní potíže, těžké životní okolnosti, napětí ve vztazích, starosti v rodině nebo v zaměstnání, životní zkoušky a zklamání, které způsobují nechutenství a vedou člověka k tomu, že se vzdává jídla.... Když jde o zdraví, o život, jsme ochotni se ještě něčeho, co máme rádi, co nám chutná a co milujeme, vzdát. Ale jinak si přiznejme, že jsme otráveni, když si musíme něco odříct. Tak rádi si pochutnáme na dobrém jídle, tak rádi si užíváme příjemných stránek života! Ve světě, kde je všechno zaměřeno na konzum, se těžko přinutíme k tomu, abychom se něčeho vzdali, abychom se uskrovnili a nedopřáli si všechno, čeho si dopřávají lidé kolem nás. Všechny formy omezování v jídle mohou půst nějak připomínat. Ale ve skutečnosti to s tím, o čem mluví Ježíš v evangeliu, nemá nic společného. Půst je totiž podle Písma a podle Ježíše duchovní záležitostí, vychází z osobního vztahu s Bohem a je v něm úsilí přiblížit se co nejvíce k Bohu.

2. *Půst podle Písma a podle Ježíše*

Dnešní biblický text nám říká, že je to škoda, když se o půst nezajímáme. Boží Syn Ježíš Kristus mluví o postu jako o součásti křesťanského života a vysvětluje posluchačům, že pravý půst je pro věřící duchovním obohacením. Svým životem je Pán Ježíš pro své učedníky a pro církev příkladem, jak se modlí, jak se postí a jak koná skutky milosrdenství. Hned na začátku svého působení mezi lidmi vidíme Ježíše, že se 40 dní postí a modlí. Nebyly to jen dny bez jídla, ale také dny pokušení a zkoušek ze strany toho Zlého. Byla to příprava na 3 roky náročné služby lidem, příprava na splnění úkolu, který Ježíš přijal od Boha. V tom všem Pán Ježíš obstál jako Boží Syn a Bohu oddaný člověk.

Podobně jako modlitba je také půst něčím, co se odehrává mezi člověkem a Bohem. Ve Starém zákoně byl půst přípravou k modlitbě. Ten, kdo se postil, věděl, že stát před Bohem a mluvit s Ním není žádná samozřejmost, že věřící nemá jednoduše nárok na Boží ochranu, pomoc a požehnání. Proto se lidé postili na znamení pokoření před Bohem, také na znamení toho, že jsou připraveni Bohu naslouchat a Jeho slovo a Jeho vůli přijímat. Postem věřící lidé dávali najevo, že to s Bohem a s vírou v Něho myslí vážně. O postu se v Bibli dočteme v situaci, kdy za Nehemjáše došlo k duchovnímu probuzení (Nh 9). Jinde čteme, že lidé v Ninive odpověděli na Jonášovo kázání pokáním a postem. Také v době Danielově věřící hledali Boží tvář a milost v modlitbě a postu (Dn 9).

V době Ježíšově době už byly posty pravidelné 2x týdně a zbožní lidé to tak praktikovali. Ale tato duchovní praxe byla často jen formální, protože ze zápasu o přiblížení se k Bohu se vytratilo to nejdůležitější. Vytratila se z toho pokora, vědomí závislosti na Bohu a Jeho milosti. Postupně se ze znamení pokoření před Bohem stal nástroj, kterým se věřící snažili si Pán Boha nějak naklonit. Mysleli si, že svým postem udělají na Pána Boha dojem. V době Ježíšově to už měli někteří zbožní přímo na seznamu těch postojů a činností, které považovali za záslužný a bohulibý skutek.

3. Význam postu – pozvání k obnově a prohloubení života

Nechci vám dnešním kázáním kazit radost z nedělního oběda. A přece bych byl rád, kdyby nám společné přemýšlení pomohlo. Byl bych moc rád, kdybychom jako Ježíšovi učedníci nově a správně pochopili, že v postu jde o přiblížení se k Bohu, o prohloubení osobního vztahu k Němu, jde o to, abychom se duchovně dostali dál... Křesťané dále postupně pochopili, že půst se netýká jen jídla, ale celkově životního stylu. Život v naší civilizaci je čím dál složitější a jídlo už není zdaleka tím největším lákadlem, které odvádí křesťana od společenství s Bohem. Proto se křesťané v různých zemích rozhodují v posledních desetiletích pro postní dobu bez kofeinu, bez TV, internetu, alkoholu nebo jiných věcí, které mají rádi. Proč? Uvědomují si, jak jsou nejen přesyceni jídlem, ale také zahlceni zážitky, informacemi nebo aktivitami, které duchovní život tlumí anebo dokonce ubíjejí. Souvisí to s tím, že život s Bohem je duchovní povahy a my ho žijeme v podmínkách pozemského světa. Tak se stává, že každodenní věci, životní okolnosti a všechno kolem nám jsou nejednou překážkou ve spojení s Bohem a v životě podle evangelia. Proto je pro náš křesťanský život užitečné, když máme nástroj a způsob, který nás vede z různých závislostí, návyků a spoutaností zpátky ke svobodě a nezávislosti Božích dětí. K takové svobodě nám pomáhá osobní víra v Ježíše Krista, modlitba i půst. Učíme se ovládat, cvičíme se v sebekázni a přemáháme své sobectví a svou soběstřednost.

Pravý půst má být soustředěn na Boha a vést nás do Jeho blízkosti. Během postu se dostávají na povrch věci, které jsou jinak skryté. Hněv, hořkost, závist, strach – kdykoliv je něco z toho v našem srdci, vyplyne to na povrch. Půst nám pomáhá také k tomu, abychom si zachovali v životě určitou rovnováhu. Velmi snadno se stane, že se v našem životě dostanou do popředí věci, které nejsou vůbec důležité. Půst, občasný nebo pravidelný nám pomáhá zachovat si nadhled a umět rozlišovat mezi věcmi podstatnými a nepodstatnými. Půst může v našem životě vypůsobit také duchovní průlom, ke kterým by jinak nedošlo. Půst je nástrojem Boží milosti a požehnání, který bychom neměli ignorovat. Zařadíme ho podle možností do svého křesťanského života a poznáme, jakou je pro nás pomocí. Není to náš Pán, který potřebuje náš půst. Jsme to my, kdo potřebujeme způsob, jak vítězit nad sebou, nad zlými sklony, hříchem a pokušením. Každý víme o svých slabostech, o tom, kde prohráváme a čemu podléháme. To se může změnit – díky modlitbě, díky Ježíši Kristu, Vítězi nad vším zlým, také díky našemu postu. – Je to zvláštní, ale mezi křesťany je velmi rozšířena představa a hrozný omyl, že být křesťanem, zůstat na Ježíšově cestě nic nestojí. Víra a nový život jsou Boží vzácné dary. Dostáváme je zdarma, ale mají obrovskou cenu. Abychom o ně nepřišli, aby náš život naplnily a proměnily, potřebujeme je pěstovat a o ně se starat. Blaze každému, kdo Boží milost přijal a pochopil, že je to dar i výzva k radosti a odpovědnosti.

Bronislav Kaleta